

32009R0924

Uredba (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća

od 16. rujna 2009.

**o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ)
br. 2560/2001**

(Tekst vrijedi za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.
stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ¹,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ²,

djelujući u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ³,

budući da:

(1) Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i da bi se olakšala prekogranična trgovina unutar Zajednice ključno je da naknade za prekogranična plaćanja u eurima budu jednake naknadama za odgovarajuća plaćanja u državi članici. To načelo jednakosti naknada uspostavljeno je Uredbom (EZ) br. 2560/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca

¹ Mišljenje od 24. ožujka 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu).

² SL C 21, 28.1.2009., str. 1.

³ Mišljenje Europskog parlamenta od 24. travnja 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 27. srpnja 2009.

2001. o prekograničnim plaćanjima u eurima ¹, koja se primjenjuje na prekogranična plaćanja u eurima i švedskim krunama do iznosa od 50 000 eura ili njegove protuvrijednosti.

(2) Izvješće Komisije od 11. veljače 2008. o primjeni Uredbe (EZ) br. 2560/2001 o prekograničnim plaćanjima u eurima potvrdilo je da je primjena te uredbe učinkovito snizila naknade za prekogranične platne transakcije u eurima na razinu nacionalnih naknada te da je Uredba potaknula europsku platnu industriju da poduzme potrebne napore za uspostavu infrastrukture plaćanja koja će se koristiti u cijeloj Zajednici.

(3) U izvješću Komisije razmotreni su praktični problemi na koje se je naišlo u vezi s provedbom Uredbe (EZ) br. 2560/2001. U zaključku je predložen niz izmjena navedene uredbe kako bi se riješili problemi uočeni tijekom procesa ocjene. Ti se problemi tiču poremećaja na unutarnjem tržištu plaćanja uzrokovanih različitim statističkim izvještajnim obvezama, provedbom Uredbe (EZ) br. 2560/2001 zbog nedostatka određenih nacionalnih nadležnih tijela, nepostojanjem tijela za izvansudske postupke mirenja u sporovima u vezi s tom uredbom te činjenicom da uredba ne obuhvaća izravna terećenja.

(4) Direktivom 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu ² utvrđuje se moderni pravni temelj za stvaranje unutarnjeg tržišta plaćanja u čitavoj Zajednici. Kako bi se osigurala pravna usklađenost između obaju pravnih akata, preporučuje se izmijeniti odgovarajuće odredbe Uredbe (EZ) br. 2560/2001, posebno definicije.

(5) Uredba (EZ) br. 2560/2001 obuhvaća prekogranične kreditne transfere i prekogranične elektroničke platne transakcije. U skladu s ciljem Direktive 2007/64/EZ, a to je omogućiti prekogranična izravna terećenja, preporučuje se proširiti područje primjene Uredbe (EZ) br. 2560/2001. Još uvijek se ne preporučuje primjenjivati načelo jednakosti naknada za platne instrumente koji su uglavnom ili isključivo u papirnatom obliku, kao što su čekovi, jer ih zbog njihove prirode, nije moguće obraditi tako učinkovito kao elektronička plaćanja.

(6) Načelo jednakosti naknada trebalo bi se primjenjivati na plaćanja koja su inicirana ili zaključena u papirnatom obliku ili u gotovini, koja se u lancu plaćanja obrađuju elektronički, isključujući čekove, te na sve naknade izravno ili neizravno povezane s platnom transakcijom, uključujući naknade vezane uz ugovor, ali isključujući naknade za konverziju valute. Neizravne naknade uključuju naknade za uspostavu trajnog naloga, ili naknade za korištenje platne kartice, ili debitne ili kreditne kartice, koje bi trebale biti jednake za nacionalne i prekogranične platne transakcije u Zajednici.

(7) Kako bi se spriječila rascjepkanost platnih tržišta, primjereno je primijeniti načelo jednakosti naknada. U tu svrhu, treba utvrditi nacionalno plaćanje s jednakim ili vrlo sličnim značajkama kao i prekogranično plaćanje za svaku kategoriju prekogranične platne transakcije. Trebalo bi omogućiti, između ostaloga, primjenu sljedećih kriterija za utvrđivanje nacionalnog plaćanja koje odgovara prekograničnom plaćanju: kanal koji se koristi za

¹ SL L 344, 28.12.2001., str. 13.

² SL L 319, 5.12.2007., str. 1.

iniciranje, izvršavanje i zaključenje plaćanja, stupanj automatizacije, sva jamstva za plaćanje, status klijenta i odnos s pružateljem platnih usluga, ili upotrijebljeni platni instrument prema definiciji iz članka 4. stavka 23. Direktive 2007/64/EZ. Navedene se kriterije ne bi trebalo smatrati iscrpnima.

(8) Nadležna tijela trebala bi izdati smjernice za utvrđivanje odgovarajućih plaćanja ako to smatraju potrebnim. Komisija kojoj, prema potrebi, pomaže Odbor za platni promet, trebala bi osigurati odgovarajuće upute i pomagati nadležnim tijelima.

(9) Važno je pojednostaviti izvršavanje prekograničnih plaćanja od strane pružatelja platnih usluga. U tom bi pogledu trebalo promicati standardizaciju, posebno što se tiče korištenja međunarodnog broja bankovnog računa (IBAN) i identifikacijskog koda banke (BIC). Stoga je primjereno da pružatelji platnih usluga korisnicima platnih usluga dodijele IBAN i BIC za dotični račun.

(10) Neujednačene obveze u vezi sa statističkim izvješćivanjem o platnoj bilanci, koje se primjenjuju isključivo na prekogranične platne transakcije, ometaju razvoj cjelovitog tržišta plaćanja, posebno u okviru jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA). Preporučuje se da se, u kontekstu SEPA-e, do 31. listopada 2011., ponovno ocijeni primjerenost ukidanja tih obveza izvješćivanja na osnovi bankovnih namira. Kako bi se osigurala kontinuirana, pravovremena i učinkovita izrada statistike platne bilance također je poželjno osigurati da i dalje bude moguće prikupiti lako dostupne podatke o plaćanjima, kao što su IBAN, BIC i iznos transakcije ili osnovne, agregirane podatke o plaćanjima za različite platne instrumente ako proces prikupljanja ne narušava automatiziranu obradu plaćanja i ako bi se mogao u potpunosti automatizirati. Ova uredba ne utječe na obveze izvješćivanja za druge regulatorne svrhe, kao na primjer za sprječavanje pranja novca ili financiranje terorizma, ili za fiskalne potrebe.

(11) U postojećim nacionalnim shemama izravnog terećenja trenutačno se primjenjuju različiti poslovni modeli. Kako bi se olakšalo uvođenje SEPA sheme izravnog terećenja potrebno je uspostaviti zajednički poslovni model i osigurati veću pravnu jasnoću glede višestranih međubankovnih naknada. Za prekogranična izravna terećenja to bi se moglo postići, iznimno, utvrđivanjem najvišeg iznosa za višestranu međubankovnu naknadu po transakciji tijekom prijelaznog razdoblja. Međutim, strankama u višestranom sporazumu trebalo bi omogućiti slobodno određivanje nižeg iznosa ili ugovaranja nulte međubankovne naknade. Za nacionalna SEPA izravna terećenja, mogla bi se primjenjivati ista nacionalna međubankovna naknada ili druga ugovorena međubankovna naknada između pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja i platitelja kao i ona koja je postojala prije datuma primjene ove -uredbe. Ako bi se takva nacionalna višestranu međubankovna naknada ili druga ugovorena međubankovna naknada smanjila ili ukinula tijekom prijelaznog razdoblja, na primjer, kao posljedica primjene propisa o tržišnom natjecanju, na nacionalna SEPA izravna terećenja tijekom prijelaznoga razdoblja trebali bi se primjenjivati revidirani sporazumi. Međutim, ako transakcija izravnog terećenja podliježe dvostranom sporazumu, uvjeti takvog dvostranog sporazuma trebali bi imati prvenstvo pred svakom višestranom međubankovnom naknadom ili drugom -ugovorenom međubankovnom naknadom. Industrija može iskoristiti pravnu sigurnost pruženu tijekom prijelaznog razdoblja da razvije i dogovori zajednički, dugoročni poslovni model za funkcioniranje SEPA izravnog terećenja. Na završetku

prijelaznog razdoblja, treba uspostaviti dugoročno rješenje za poslovni model SEPA izravnog terećenja u skladu s pravom tržišnog natjecanja u EZ-u i regulatornim okvirom Zajednice. U okviru trajnog dijaloga s bankarskom industrijom i na temelju doprinosa koje su dali relevantni sudionici na tržištu, Komisija namjerava osigurati, smatrajući to pitanje hitnim, smjernice za objektivne i mjerljive kriterije usklađenosti takve višestrane međubankovne naknade, koja bi mogla obuhvaćati višestrane međubankovne naknade, s pravom tržišnog natjecanja u EZ-u i regulatornim okvirom Zajednice.

(12) Kako bi se izvršila transakcija izravnog terećenja, platiteljev račun mora biti dostupan. Stoga je za uspješno preuzimanje SEPA izravnih terećenja ključno da svi računi platitelja budu dostupni ako je to već slučaj za postojeća nacionalna izravna terećenja izražena u eurima; u protivnom platitelj i primatelj plaćanja neće moći iskoristiti prednost naplate prekograničnog izravnog terećenja. Ako platiteljev račun nije dostupan u okviru SEPA sheme izravnog terećenja platitelj (dužnik) i primatelj plaćanja (vjerovnik) neće moći iskoristiti nove mogućnosti plaćanja izravnim terećenjem koje su na raspolaganju. To je posebno važno ako primatelj plaćanja inicira naplatu izravnih terećenja u skupnoj datoteci, na primjer mjesečnu ili tromjesečnu naplatu računa za električnu energiju ili druge javne usluge, a ne kao zasebnu naplatu za svakog klijenta. Ako vjerovnici nisu u mogućnosti doći do svih svojih dužnika samo jednim postupkom, bit će potrebna dodatna ručna intervencija koja će vjerojatno povećati troškove. Stoga, u nedostatku obvezne dostupnosti za platiteljevog pružatelja platnih usluga, učinkovitost naplate izravnog terećenja neće biti u potpunosti poboljšana, te će tržišno natjecanje na paneuropskoj razini ostati ograničeno. Međutim, s obzirom na posebne značajke izravnih terećenja između poslovnih subjekata, to bi se trebalo primjenjivati samo na osnovnu SEPA shemu izravnog terećenja, a ne na SEPA shemu izravnog terećenja izmeđuposlovnih subjekata. Obveza dostupnosti obuhvaća pravo pružatelja platnih usluga da ne izvrši neku transakciju izravnog terećenja u skladu sa shemom izravnog terećenja u vezi s, na primjer, odbacivanjem, odbijanjem ili vraćanjem transakcija. Nadalje, obveza dostupnosti ne bi se trebala primjenjivati na pružatelje platnih usluga koji su ovlašteni za obavljanje i izvršavanje transakcija izravnog terećenja, ali koji se ne bave tim aktivnostima u komercijalne svrhe.

(13) S obzirom na tehničke uvjete koje treba ispuniti za dostupnost, također je važno da platiteljev pružatelj platnih usluga ima dovoljno vremena da se pripremi za ispunjavanje obveze dostupnosti. Pružateljima platnih usluga trebalo bi stoga omogućiti prijelazno razdoblje od najviše jedne godine od datuma primjene ove uredbe za ispunjavanje te obveze. Budući da bi pružatelji platnih usluga iz država članica izvan europodručja morali obaviti više pripremnih radnji, takvim pružateljima platnih usluga treba dopustiti da odgode primjenu obveze dostupnosti za najviše 5 godina od datuma primjene ove uredbe. Međutim, od pružatelja platnih usluga koji se nalaze u državi članici koja je uvela euro kao svoju valutu u roku 4 godine od datuma primjene ove uredbe treba zahtijevati da ispune obvezu dostupnosti u roku od jedne godine od dana kada se je dotična država članica pridružila europodručju.

(14) Nadležna tijela trebaju biti ovlaštena za učinkovito obavljanje svojih nadzornih dužnosti i poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi osigurala da pružatelji platnih usluga ispunjavaju odredbe ove uredbe.

(15) Kako bi se osigurala mogućnost korištenja pravne zaštite u slučaju nepravilne primjene ove uredbe, države članice bi trebale utvrditi odgovarajuće i učinkovite pritužbene postupke i

postupke mirenja za rješavanje svih sporova između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga. Također je važno da se odrede nadležna tijela i tijela za izvansudske pritužbene postupke i postupke mirenja, bilo imenovanjem postojećih tijela, ako je to primjereno, ili osnivanjem novih tijela.

(16) Nužno je osigurati da nadležna tijela i tijela za izvansudske pritužbene postupke i postupke mirenja unutar Zajednice aktivno surađuju kako bi se neometano i pravodobno rješavali prekogranični sporovi na temelju ove uredbe. Treba omogućiti da takva suradnja bude u obliku razmjene informacija o pravu ili pravnoj praksi u njihovoj nadležnosti, ili, ako je to primjereno, prijenosa ili preuzimanja pritužbenih postupaka i postupaka za rješavanje sporova.

(17) Nužno je da države članice propišu učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne u nacionalnom zakonodavstvu za nepoštivanje ove uredbe.

(18) Proširenje primjene ove uredbe na druge valute osim eura imalo bi jasne koristi, posebno u odnosu na broj obuhvaćenih plaćanja. Kako bi se državama članicama koje nemaju euro kao svoju valutu omogućilo da prošire primjenu ove uredbe na prekogranična plaćanja izražena u njihovoj nacionalnoj valuti, trebalo bi utvrditi postupak obavješćivanja. Međutim, trebalo bi osigurati da države članice koje su već ispunile obvezu obavješćivanja iz tog postupka ne moraju slati novu obavijest.

(19) Poželjno je da Komisija podnese izvješće o primjerenosti ukidanja nacionalnih obveza izvješćivanja na osnovi namire. Također je primjereno da Komisija podnese izvješće o primjeni ove uredbe, ocjenjujući, ponajprije, korištenje IBAN-a i BIC-a za pojednostavljenje plaćanja unutar Zajednice kao i razvoj tržišta u odnosu na primjenu odredaba o transakcijama izravnog terećenja. U okviru razvoja SEPA-e, također je poželjno da se u takvom izvješću ocijeni primjerenost gornje granice od 50 000 eura, koja se trenutačno primjenjuje na načelo jednakosti naknada.

(20) Radi pravne sigurnosti i jasnoće, Uredbu (EZ) br. 2560/2001 treba staviti izvan snage.

(21) Kako bi se osigurala pravna usklađenost između ove uredbe i Direktive 2007/64/EZ, posebno u pogledu transparentnosti uvjeta i informacijskih zahtjeva za platne usluge te u pogledu prava i obveza u vezi s pružanjem i korištenjem platnih usluga, primjereno je da se ova uredba primjenjuje od 1. studenoga 2009. Primjereno je dopustiti državama članicama da do 1. lipnja 2010. donesu mjere za uvođenje kazni za povrede ove uredbe.

(22) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri postići ciljeve ove uredbe i da se stoga, zbog njihovog opsega ili učinaka, oni mogu bolje postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je navedeno u tom članku, ova uredba ne premašuje okvire onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se uredbom utvrđuju pravila o prekograničnim plaćanjima unutar Zajednice, koja osiguravaju da naknade za prekogranična plaćanja unutar Zajednice budu jednake onima za plaćanja u istoj valuti unutar države članice.
2. Ova se uredba primjenjuje na prekogranična plaćanja, u skladu s odredbama Direktive 2007/64/EZ, koja su izražena u eurima ili u nacionalnim valutama država članica koje su dostavile svoju odluku o proširenju primjene ove uredbe na svoju nacionalnu valutu u skladu s člankom 14.
3. Ova se uredba ne primjenjuje na plaćanja koja izvrše pružatelji platnih usluga za vlastiti račun ili u ime drugih pružatelja platnih usluga.
4. Člancima 6., 7. i 8. utvrđuju se pravila za transakcije izravnog terećenja izražene u eurima između pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja i platitelja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „prekogranično plaćanje” znači elektronički obrađena platna transakcija koja je inicirana od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja pri čemu se platitelj pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja nalaze u različitim državama članicama;
2. „nacionalno plaćanje” znači elektronički obrađena platna transakcija koja je inicirana od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja, pri čemu se platitelj pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja nalaze u istoj državi članici;
3. „platitelj” znači fizička ili pravna osoba koja ima račun za plaćanje i koja da suglasnost za izvršenje naloga za plaćanje s tog računa ili, ako račun za plaćanje ne postoji, fizička ili pravna osoba koja daje nalog za plaćanje;

4. „primatelj plaćanja” znači fizička ili pravna osoba za koju su namijenjena novčana sredstva koja su predmet platne transakcije;

5. „pružatelj platnih usluga” znači bilo koja kategorija pravne osobe iz članka 1. stavka 1. Direktive 2007/64/EZ i fizičke ili pravne osobe iz članka 26. te Direktive, ali ne uključuje institucije navedene u članku 2. Direktive 2006/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o osnivanju i obavljanju djelatnosti kreditnih institucija¹ koje se koriste izuzećem za države članice, koje se ostvaruje u skladu s člankom 2. stavkom 3. Direktive 2007/64/EZ;

6. „korisnik platnih usluga” znači fizička ili pravna osoba koja se koristi platnom uslugom u svojstvu platitelja i/ili primatelja plaćanja;

7. „platna transakcija” znači polaganje, prijenos ili podizanje novčanih sredstava koje je inicirano od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja, bez obzira na bilo kakve temeljne obveze između platitelja i primatelja plaćanja;

8. „nalog za plaćanje” znači instrukcija koju platitelj ili primatelj plaćanja podnosi svom pružatelju platnih usluga, akomjom se traži izvršenje platne transakcije;

9. „naknada” znači naknada koju pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga i koja je izravno ili neizravno povezana s platnom transakcijom;

10. „novčana sredstva” znači novčanice i kovanice, knjižni novac i elektronički novac prema definiciji iz članka 1. stavka 3. točke (b) Direktive 2000/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac²;

11. „potrošač” znači fizička osoba koja djeluje izvan područja svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti;

12. „mikropoduzeće” znači poduzeće koje je u vrijeme sklapanja ugovora o platnoj usluzi poduzeće prema definiciji iz članka 1. i članka 2. stavaka 1. i 3. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. koja se odnosi na definiranje mikropoduzeća, te malih i srednjih poduzeća³;

13. „međubankovna naknada” znači naknada plaćena za svaku transakciju izravnog terećenja između platiteljevog pružatelja platnih usluga i pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja;

¹ SL L 177, 30.6.2006., str. 1.

² SL L 275, 27.10.2000., str. 39.

³ SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

14. „izravno terećenje” znači platna usluga za terećenje platiteljevog računa za plaćanje, kada platnu transakciju inicira primatelj plaćanja na osnovi suglasnosti platitelja dane primatelju plaćanja, pružatelju platnih usluga primatelja plaćanja ili pružatelju platnih usluga samog platitelja;

15. „shema izravnog terećenja” znači zajednički skup pravila, praksâ i standarda dogovorenih između pružatelja platnih usluga za izvršenje transakcija izravnog terećenja.

Članak 3.

Naknade za prekogranična plaćanja i odgovarajuća nacionalna plaćanja

1. Naknade koje pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga za prekogranična plaćanja do iznosa od 50 000 eura jednake su naknadama koje taj pružatelj platnih usluga zaračunava korisnicima platnih usluga za odgovarajuća nacionalna plaćanja jednake vrijednosti i u istoj valuti.

2. Pri procjenjivanju visine naknada za prekogranično plaćanje, za potrebe udovoljavanja stavku 1., pružatelj platnih usluga utvrđuje odgovarajuće nacionalno plaćanje.

Nadležna tijela izdaju smjernice za utvrđivanje odgovarajućih nacionalnih plaćanja ako smatraju da je to potrebno. Nadležna tijela aktivno surađuju u Odboru za platni promet osnovanom u skladu s člankom 85. stavkom 1. Direktive 2007/64/EZ kako bi se osigurala usklađenost smjernica za odgovarajuća nacionalna plaćanja.

3. Ako je država članica dostavila svoju odluku o proširenju primjene ove uredbe na svoju nacionalnu valutu u skladu s člankom 14., može se smatrati da nacionalno plaćanje koje je izraženo u valuti te države članice odgovara prekograničnom plaćanju koje je izraženo u eurima.

4. Ova se uredba ne primjenjuje na naknade za konverziju valuta.

Članak 4.

Mjere za pojednostavljenje automatizacije plaćanja

1. Pružatelj platnih usluga, ako je to primjenjivo, korisniku platnih usluga priopćava IBAN korisnika platnih usluga i BIC pružatelja platnih usluga.

Osim toga, ako je to primjenjivo pružatelj platnih usluga, navodi IBAN korisnika platnih usluga i BIC pružatelja platnih usluga u izvacima s računa ili njihovim priložima.

Pružatelj platnih usluga korisniku platnih usluga besplatno pruža informacije koje se traže u skladu s ovim stavkom.

2. Prema potrebi, s obzirom na prirodu dotične platne transakcije:

(a) za transakcije koje je sam inicirao, platitelj na zahtjev priopćava pružatelju platnih usluga IBAN primatelja plaćanja i BIC pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja;

(b) za transakcije koje je sam inicirao, primatelj plaćanja na zahtjev priopćava pružatelju platnih usluga IBAN platitelja i BIC platiteljevog pružatelja platnih usluga.

3. Pružatelj platnih usluga može korisniku platnih usluga zaračunati dodatne naknade uz one koje su zaračunate u skladu s člankom 3. stavkom 1. ako taj korisnik naloži pružatelju platnih usluga da izvrši platnu transakciju bez priopćavanja IBAN-a ili BIC-a u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Te naknade moraju biti primjerene i u skladu s troškovima. One se ugovaraju između pružatelja platnih usluga i korisnika platnih usluga. Pružatelj platnih usluga pravodobno obavješćuje korisnika platnih usluga o iznosu dodatnih naknada prije nego što takav ugovor postane obvezujuć za korisnika platnih usluga.

4. Prema potrebi, s obzirom na prirodu dotične platne transakcije, pri svakom izdavanju računa za robu i usluge u Zajednici dobavljač robe i usluga koji prihvaća plaćanja obuhvaćena ovom uredbom svojim klijentima priopćava svoj IBAN i BIC svoga pružatelja platnih usluga.

Članak 5.

Obveze izvješćivanja o platnoj bilanci

1. S učinkom od 1. siječnja 2010. države članice ukidaju nacionalne obveze izvješćivanja na osnovi namire za statistiku platne bilance koje vrijede za pružatelje platnih usluga u vezi s platnim transakcijama njihovih klijenata do 50 000 eura.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice mogu nastaviti prikupljati agregirane podatke ili druge odgovarajuće lako dostupne podatke, pod uvjetom da takvo prikupljanje ne utječe na automatiziranu obradu plaćanja i da ga pružatelji platnih usluga mogu u cijelosti automatizirati.

*Članak 6.***Međubankovna naknada za prekogranične transakcije izravnog terećenja**

U nedostatku dvostranih sporazuma između pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja i platitelja, višestrana međubankovna naknada u visini od 0,088 eura, koju pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja treba platiti platiteljevom pružatelju platnih usluga, primjenjuje se za svaku prekograničnu transakciju izravnog terećenja izvršenu prije 1. studenoga 2012., osim ako su dotični pružatelji platnih usluga ugovorili nižu višestranu međubankovnu naknadu.

*Članak 7.***Međubankovna naknada za nacionalne transakcije izravnog terećenja**

1. Ne dovodeći u pitanje stavke 2. i 3., ako se između pružateljâ platnih usluga primatelja plaćanja i platitelja primjenjuje višestrana međubankovna naknada ili druga ugovorena naknada za nacionalne transakcije izravnog terećenja, izvršene prije 1. studenoga 2009., takva višestrana međubankovna naknada ili druga ugovorena naknada primjenjuje se na svaku nacionalnu transakciju izravnog terećenja izvršenu prije 1. studenoga 2012.

2. Ako se takva višestrana međubankovna naknada ili druga ugovorena naknada smanji ili ukine prije 1. studenoga 2012., takvo smanjenje ili ukidanje primjenjuje se na sve nacionalne transakcije izravnog terećenja izvršene prije tog datuma.

3. U slučaju dvostranog sporazuma između pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja i platitelja za nacionalnu transakciju izravnog terećenja, stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako je ta nacionalna transakcija izravnog terećenja izvršena prije 1. studenoga 2012.

*Članak 8.***Dostupnost za transakcije izravnog terećenja**

1. Pružatelj platnih usluga platitelja, dostupan za nacionalnu transakciju izravnog terećenja izraženu u eurima na računu za plaćanje tog platitelja mora biti dostupan, u skladu sashemom izravnog terećenja, za transakcije izravnog terećenja izražene u eurima, koje inicira primatelj plaćanja preko pružatelja platnih usluga koji se nalazi u bilo kojoj državi članici.

2. Stavak 1. primjenjuje se samo na transakcije izravnog terećenja koje su potrošačima dostupne u okviru sheme izravnog terećenja.

3. Pružatelji platnih usluga dužni su ispuniti zahtjeve iz stavaka 1. i 2. do 1. studenoga 2010.

4. Neovisno o stavku 3., pružatelji platnih usluga koji se nalaze u državi članici koja nema euro kao svoju valutu dužni su ispuniti zahtjeve iz stavaka 1. i 2. za transakcije izravnog terećenja izražene u eurima do 1. studenoga 2014. Međutim, ako se uvede euro kao valuta u bilo kojoj od takvih država članica prije 1. studenoga 2013., pružatelj platnih usluga koji se nalazi u toj državi članici dužan je ispuniti zahtjeve iz stavaka 1. i 2. u roku od jedne godine od datuma kada se je dotična država članica pridružila europodručju.

Članak 9.

Nadležna tijela

Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za osiguranje usklađenosti s ovom uredbom.

Države članice obavješćuju Komisiju o tim nadležnim tijelima do 29. travnja 2010. One obavješćuju Komisiju bez odlaganja o svim naknadnim promjenama u vezi s tim tijelima.

Države članice mogu odrediti da postojeća tijela djeluju kao nadležna tijela.

Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da učinkovito prate usklađenost s ovom uredbom i poduzimaju sve potrebne mjere za osiguranje takve usklađenosti.

Članak 10.

Pritužbeni postupci za navodna kršenja ove uredbe

1. Države članice utvrđuju postupke koji korisnicima platnih usluga i drugim zainteresiranim stranama omogućuju podnošenje pritužbi nadležnim tijelima u vezi s navodnim kršenjem odredaba ove uredbe od strane pružatelja platnih usluga.

Države članice mogu u tu svrhu primjenjivati ili proširiti postojeće postupke.

2. Prema potrebi, i ne dovodeći u pitanje pravo na pokretanje postupka pred sudom u skladu s nacionalnim procesnim pravom, nadležna tijela obavješćuju podnositelja pritužbe o postojanju izvansudskih pritužbenih postupaka i o postupcima mirenja utvrđenih u skladu s člankom 11.

Članak 11.

Izvansudski pritužbeni postupci i postupci mirenja

1. Države članice utvrđuju odgovarajuće i djelotvorne izvansudske pritužbene postupke i postupke mirenja za rješavanje sporova između korisnika platnih usluga i njihovih pružatelja platnih usluga u vezi s pravima i obvezama koje proizlaze iz ove uredbe. U te svrhe države članice, prema potrebi, imenuju postojeća tijela ili osnivaju nova.
2. Države članice obavješćuju Komisiju o tim tijelima do 29. travnja 2010. One obavješćuju Komisiju bez odlaganja o svim naknadnim promjenama u vezi s tim tijelima.
3. Države članice mogu odrediti da se ovaj članak primjenjuje samo na korisnike platnih usluga koji su potrošači ili mikropoduzeća. U tom slučaju države članice o tome obavješćuju Komisiju.

Članak 12.

Prekogranična suradnja

Nadležna tijela i tijela odgovorna za izvansudske pritužbene postupke i postupke mirenja iz različitih država članica, navedena u člancima 9. i 11. aktivno i ekspeditivno surađuju u rješavanju prekograničnih sporova. Države članice osiguravaju da dođe do takve suradnje.

Članak 13.

Kazne

Ne dovodeći u pitanje članak 17., države članice dužne su do 1. lipnja 2010. propisati kazne koje se primjenjuju na kršenje ove uredbe i poduzeti sve potrebne mjere za osiguranje njihove provedbe. Takve kazne moraju biti djelotvorne, razmjerne i odvrćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim odredbama do 29. listopada 2010. i bez odlaganja je obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 14.

Primjena na druge valute osim eura

1. Država članica koja nema euro kao svoju valutu i koja odluči proširiti primjenu ove uredbe, s izuzetkom članka 6., 7. i 8., na svoju nacionalnu valutu, o tome obavješćuje Komisiju. Ta

se obavijest objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Proširena primjena ove uredbe stupa na snagu 14 dana nakon takve objave.

2. Država članica koja nema euro kao svoju valutu i koja odluči proširiti primjenu članka 6., 7. ili 8., ili bilo koje njihove kombinacije, na svoju nacionalnu valutu, o tome obavješćuje Komisiju. Ta se obavijest objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Proširena primjena članka 6., 7. ili 8. stupa na snagu 14 dana nakon takve objave.

3. Države članice koje su 29. listopada 2009. već udovoljile postupku obavješćivanja u skladu s člankom 9. Uredbe (EZ) br. 2560/2001 ne moraju slati obavijest iz stavka 1. ovog članka.

Članak 15.

Ocjena

1. Do 31. listopada 2011., Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Europskoj središnjoj banci izvješće o primjerenosti ukidanja nacionalnih obveza izvješćivanja na osnovi namire. Tom se izvješću prema potrebi prilaže prijedlog.

2. Do 31. listopada 2012., Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Europskoj središnjoj banci izvješće o primjeni ove uredbe kojem se, prema potrebi, prilaže prijedlog. To izvješće posebno obuhvaća:

- (a) korištenje IBAN-a i BIC-a u vezi s automatizacijom plaćanja;
- (b) primjerenost gornje granice iz članka 3. stavka 1.; i
- (c) kretanja na tržištu u vezi s primjenom članaka 6., 7. i 8.

Članak 16.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 2560/2001 stavlja se izvan snage od 1. studenoga 2009.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu uredbu.

Članak 17.

Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. studenoga 2009.

Ova je uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. rujna 2009.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

C. MALMSTRÖM